

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 234.802 van 23 mei 2016
in de zaak A. 211.517/IX-8310**

In zake : Charissa VAN DER SCHRAELEN
wonende te 2220 Heist-op-den-Berg
Grotstraat 2

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Justitie
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Willem Slosse en Astrid Gelijkens
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 64 bus 2
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 30 januari 2014, strekt tot de
nietigverklaring van de beslissing van de minister van Justitie van
2 december 2013, waarbij het verzoek van Charissa Van der Schraelen tot
naamsverandering van “Van der Schraelen” naar “Van Herck” wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord
ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord
ingediend.

Auditeur Inge Vos heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 21 maart 2016 en op 18 april 2016.

Staatsraad Bruno Seutin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Astrid Gelijkens, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Auditeur Inge Vos heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoekster is de op 25 juli 1994 geboren dochter van G. Van der Schraelen – die het kind erkende voor de geboorte – en D. Van Herck. De ouders traden in het huwelijk op 21 oktober 1995.

3.2. Verzoeksters ouders zijn in 2006 uit de echt gescheiden met onderlinge toestemming.

3.3. Bij vonnis van de jeugdrechtbank van 8 oktober 2008 wordt een overeenkomst tussen G. Van der Schraelen en D. Van Herck gehomologeerd, waarbij aan verzoeksters vader een recht op persoonlijk contact wordt toegekend en waaruit blijkt dat hij vanaf april 2008 een onderhoudsbijdrage zal betalen van

150 euro, alsook – mits voorafgaand overleg en akkoord – telkens de helft van de medische kosten en de bijkomende schoolkosten.

3.4. Met een brief van 25 januari 2013 vraagt verzoekster aan de minister van Justitie de verandering van haar naam van “Van der Schraelen” naar “Van Herck”. Zij wijst er in haar vraag op dat zij nauwelijks contact heeft met haar vader, dat sedert de echtscheiding van haar ouders haar moeder diegene is die voor haar zorgt, dat haar vader zo weinig mogelijk met haar te maken wil hebben en dat zij er zich slecht bij voelt om zijn naam te dragen.

3.5. Met een brief van 4 februari 2013 vraagt de verwerende partij nog een aantal bijkomende documenten en inlichtingen aan verzoekster, onder meer in verband met de betaling van de onderhoudsbijdrage.

3.6. Verzoekster bezorgt de gevraagde documenten en inlichtingen met een brief van 8 maart 2013. In deze brief beschrijft zij aan de hand van voorbeelden de moeilijke verhouding die zij met haar vader heeft. Die problematische relatie met haar vader heeft, aldus verzoekster, reeds geleid tot een aantal fysieke en psychische klachten, waarvoor zij in behandeling is geweest bij een psychiater. Zij benadrukt dat zij geen band heeft met haar vader en via haar familienaam ook niet meer aan hem herinnerd wil worden. Daarnaast wijst zij er bijkomend op dat zij haar familienaam helemaal niet mooi vindt, er vroeger om gepest werd en ook nu nog regelmatig als “Schrale” wordt aangesproken, hetgeen haar telkens “emotioneel een slecht gevoel geeft”. Wat de betaling van de onderhoudsbijdrage betreft, verklaart verzoekster dat haar vader de alimentatie wel betaalt, maar dat het bedrag op 9 jaar tijd slechts éénmaal werd geïndexeerd. Voorts maakt zij melding van een problematische betaling van “tussenkomen” en de “bijpassing van alimentatie” voor het jaar 2012 en van “schoolrekeningen”.

3.7. Op 2 mei 2013 wordt verzoeksters vader op vraag van de procureur-generaal bij het hof van beroep te Antwerpen gehoord door de lokale

politie van Berlaar-Nijlen. Uit het proces-verbaal van dat verhoor blijkt dat verzoeksters vader zich tegen de naamsverandering verzet.

3.8. Met een nota van 21 november 2013 stelt de dienst Naamsveranderingen van de FOD Justitie aan de minister van Justitie voor om de naamsverandering te weigeren.

3.9. Met een ter post aangetekende brief van 2 december 2013 wordt aan verzoekster de beslissing van de minister van Justitie meegedeeld waarbij de naamsverandering wordt geweigerd. Die beslissing steunt onder meer op de volgende overwegingen:

“Onder verwijzing naar de in rubriek vermelde zaak heb ik de eer U mede te delen dat het toekennen van een naamsverandering krachtens de Wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en voornamen, onderworpen is aan strikte voorwaarden.

Gelet op het principe van de vastheid van naam kan de naamsverandering slechts uitzonderlijk door Zijne Majesteit de Koning worden toegestaan en op voorwaarde dat het verzoek gesteund is op behoorlijk bewezen ernstige redenen; bovendien mag de gevraagde naam geen aanleiding geven tot verwarring en de verzoeker of derden niet kunnen schaden (artikel 3, lid 3 van vermelde Wet).

Tot slot wens ik te preciseren dat de toelating om van naam te veranderen wettelijk beschouwd wordt als een gunst verleend aan betrokkene en niet als een recht voor deze laatste.

Na een grondig onderzoek van Uw dossier moet ik U tot mijn spijt meedelen dat er in uw geval geen afdoende ernstige motieven in de zin van bovenvermelde wet voorhanden bevonden zijn om aan Z. M. de Koning voor te stellen U toelating te verlenen Uw naam te veranderen in die van ‘Van Herck’;

De naam wordt verkregen op de bij wet opgelegde wijze (dit is in regel op grond van de afstamming), hij kan niet vrij gekozen worden.

Een procedure tot naamsverandering op basis van de wet van 15 mei 1987 is louter administratief en doet geen afbreuk aan de bestaande afstammingsband tussen vader en kind.

Het feit dat er momenteel geen contact meer is tussen de heer Van der Schraelen G. en uzelf is op zich geen reden om af te wijken van het principe van de vastheid van naam.

Bovendien stel ik vast dat uw vader zich verzet tegen het gevraagde en dat hij kennelijk nog belang stelt in uw persoon, aangezien hij de onderhoudsbijdrage betaalt.

Overeenkomstig het derde lid van artikel 3 van de voornoemde wet van 15 mei 1987 mag de gevraagde naam geen aanleiding geven tot verwarring. Er wordt getracht door de naamsverandering de indruk te wekken dat enkel de

moederlijke afstamming vaststaat en dat U geen vader heeft, daar waar ten aanzien van uzelf zowel de vaderlijke als de moederlijke afstamming vaststaat.

Er is hier geen speciale reden om af te wijken van de wettelijke bepalingen.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Rechtspleging

4. Met een faxbericht van 18 maart 2016 heeft advocaat Joris Vercammen meegedeeld dat hij niet verder optreedt als raadsman van verzoekster. De zaak is om die reden uitgesteld naar de terechtzitting van 18 april 2016, waartoe verzoekster is opgeroepen op haar privé-adres.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

5. Het middel is genomen uit de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ (hierna: de formelemotiveringswet).

Verzoekster voert aan dat de bestreden beslissing niet afdoende gemotiveerd is doordat louter wordt verwezen naar “het feit dat er tussen vader en dochter geen contact meer is doch vader wel onderhoudsgeld betaalt”. Er wordt geen rekening gehouden met de door haar in haar verzoek tot naamsverandering aangevoerde en in haar brief van 8 maart 2013 nader toegelichte fysieke en psychische klachten. Verzoekster merkt op dat zij voor deze klachten in behandeling was bij een psychiater en legt ter staving een medisch attest neer. Zij wijst erop dat zij ook een nieuwe afspraak met een psychiater heeft gemaakt. Voorts voert verzoekster aan dat in de bestreden beslissing evenmin rekening

wordt gehouden met het door haar in haar brief van 8 maart 2013 aangehaalde argument dat zij regelmatig als “Schrale” wordt aangesproken, hetgeen haar emotioneel een slecht gevoel geeft. Verzoekster voegt ook een aantal stukken bij waaruit moet blijken dat de term “Schrale” als een belediging beschouwd moet worden.

6. In haar memorie van wederantwoord voegt verzoekster daaraan toe dat in de bestreden beslissing enkel wordt verwezen naar de eenzijdige verklaringen van haar vader die op die manier *de facto* een vetorecht heeft om een naamsverandering tegen te houden. Op de door haar aangehaalde redenen om een naamsverandering te verkrijgen – het psychische en emotioneel slecht gevoel eensdeels en het pestgedrag waarvan zij het slachtoffer is anderdeels – wordt niet geantwoord zodat zij niet kan nagaan of de verwerende partij in redelijkheid de bestreden beslissing heeft genomen.

7. In haar laatste memorie betoogt verzoekster nog dat indien wordt aangenomen dat de motivering van de bestreden beslissing afdoende is, er evenmin een naamsverandering kan worden toegestaan in het geval dat een veroordeelde misdadiger, die geen contact meer heeft met zijn kinderen maar wel nog onderhoudsgeld betaalt, zich verzet tegen een verzoek tot naamsverandering van zijn kind naar de moedersnaam. Op basis van de door de verwerende partij in de bestreden beslissing aangehaalde redenen kan er zelfs nooit een naamsverandering worden toegestaan, hetgeen in strijd is met de mogelijkheid tot naamsverandering, zo meent verzoekster.

Beoordeling

8. Luidens artikel 2 van de formelemotiveringswet moeten de individuele bestuurshandelingen uitdrukkelijk worden gemotiveerd. De beslissing die aan de betrokkene wordt meegedeeld, moet niet enkel het dictum bevatten, maar eveneens de redenen op grond waarvan de beslissing werd genomen. In de beslissing moet echter niet op elk argument dat door de betrokkene wordt

aangevoerd, afzonderlijk worden geantwoord. Het volstaat dat de beslissing duidelijk de redenen doet kennen die haar verantwoorden.

Artikel 3 van de formelemotiveringswet bepaalt dat de opgelegde motivering in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen. Deze motivering moet afdoende zijn. Dit laatste betekent dat de motivering pertinent moet zijn, wat inhoudt dat de motivering duidelijk met de bestreden beslissing moet te maken hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, wat betekent dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen. De betrokkene moet in de haar aanbelangende beslissing de motieven kunnen lezen op grond waarvan ze werd genomen zodat zij kan nagaan of de overheid is uitgegaan van gegevens die in rechte en in feite juist zijn, of zij die correct heeft beoordeeld, en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar beslissing is kunnen komen. De motivering moet de betrokkene in staat stellen om met kennis van zaken te oordelen of het zinvol is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden.

9. Verzoekster motiveert haar vraag tot naamsverandering van 25 januari 2013 met verwijzing naar de problematische verhouding die zij met haar vader heeft, in het bijzonder het gebrek aan contact en het feit dat zij zich er slecht bij voelt om de naam van haar vader te dragen. In het aanvullend schrijven van 8 maart 2013 geeft verzoekster aan de hand van een aantal voorbeelden een nadere toelichting bij de problematische relatie die zij met haar vader heeft en zij haalt een aantal fysieke, psychische en emotionele klachten aan die zij toeschrijft aan die moeilijke verhouding. Daarnaast voert zij nu ook aan dat zij haar familienaam niet mooi vindt, er vroeger om gepest werd en ook nu nog regelmatig als “Schrale” wordt aangesproken, hetgeen haar telkens emotioneel een slecht gevoel geeft.

De verwerende partij heeft deze redenen niet aanvaard. In de formele motivering van de bestreden beslissing wordt melding gemaakt van de toepasselijke wet, van de wijze waarop de naam wordt verkregen – met name op de bij wet opgelegde wijze, hetgeen in regel op grond van de afstamming is – en van

het principe van de vastheid van naam, waarbij een naamsverandering beschouwd wordt als een gunst en niet als een recht. Deze overweging wordt door verzoekster in het middel niet bekritiseerd. Vervolgens wordt overwogen dat de door verzoekster aangevoerde redenen geen afdoende ernstige motieven vormen om een naamsverandering toe te staan. Er wordt gemotiveerd dat een procedure tot naamsverandering louter administratief is en geen afbreuk doet aan de afstammingsband tussen vader en kind, dat het gegeven dat er momenteel geen contact meer is tussen de vader en verzoekster op zich geen reden vormt om af te wijken van het principe van de vastheid van naam, dat de vader niet akkoord gaat met de naamsverandering en kennelijk nog belang stelt in haar persoon aangezien hij de onderhoudsbijdrage betaalt. Daarnaast wordt er ook op gewezen dat de naamsverandering aanleiding kan geven tot verwarring aangezien de voorgestelde naam de indruk wekt dat enkel de moederlijke afstamming vaststaat en dat verzoekster geen vader heeft, terwijl ten aanzien van verzoekster zowel de vaderlijke als de moederlijke afstamming vaststaat. Ook dit laatste motief laat verzoekster in het middel onbesproken.

10. Meteen kan worden vastgesteld dat de formele motivering van de bestreden beslissing voldoende geïndividualiseerd is en op verzoeksters situatie is toegespitst. De bestreden beslissing geeft duidelijk – dit is op een voor de betrokkene begrijpelijke wijze – de determinerende motieven aan op grond waarvan ze werd genomen. Verzoekster ontkracht niet dat deze motieven afdoende zijn en volstaan om de beslissing te dragen.

11. Verzoekster stelt ten onrechte dat de verwerende partij volledig is voorbijgegaan aan de door haar aangehaalde fysieke en psychische klachten en het emotioneel slecht gevoel dat zij heeft als zij als “Schrale” wordt aangesproken.

Met haar vraag tot naamsverandering wil verzoekster in feite de band met haar vader verbreken omdat de problematische verhouding die zij met hem heeft – inzonderheid het gebrek aan aandacht van en contact met haar vader – naar eigen zeggen leidt tot fysieke en psychische klachten. Daarnaast vindt zij haar

naam niet mooi en heeft zij het emotioneel moeilijk als haar naam spottend wordt gebruikt. De verwerende partij heeft in de bestreden beslissing daaromtrent overwogen dat de naam op de bij wet opgelegde wijze wordt verkregen, hetgeen in regel op grond van de afstamming is, dat de naam niet vrij gekozen kan worden, dat een procedure tot naamsverandering louter administratief is en geen afbreuk doet aan de bestaande afstammingsband tussen vader en kind en dat het gebrek aan contact tussen de vader en verzoekster op zich geen reden is om af te wijken van het principe van de vastheid van naam. Uit die motivering blijkt aldus dat de verwerende partij de door verzoekster aangehaalde argumenten bij haar besluitvorming heeft betrokken en erop is ingegaan. Gewis wordt niet van elke fysieke, psychische en emotionele klacht van verzoekster afzonderlijk aangegeven waarom de verwerende partij dit niet als een afdoende ernstige reden voor een naamsverandering beschouwt, maar zoals zo-even uiteengezet wordt dit door de formelemotiveringswet ook geenszins vereist. Het volstaat dat de beslissing duidelijk de redenen doet kennen die haar verantwoorden, wat te dezen het geval is.

12. Eveneens ten onrechte is verzoekster van oordeel dat de verwerende partij haar vader *de facto* een vetorecht heeft verleend. Het verzet van verzoeksters vader tegen de naamsverandering is slechts één element in het geheel van motieven en overwegingen die de bestreden weigeringsbeslissing schragen. Hoewel de vader niet over een vetorecht beschikt, betekent dit niet dat diens verzet niet bij de besluitvorming mag worden betrokken.

13. Ten slotte dient te worden opgemerkt dat de verwerende partij bij het nemen van de bestreden beslissing slechts rekening kon houden met de gegevens die op dat ogenblik voorlagen. Er blijkt niet dat de akte die verzoekster neerlegt als stuk 2 van haar dossier door haar aan de verwerende partij werd bezorgd in het kader van de procedure tot naamswijziging. Ook het medisch attest waarin psychiater F.A. verklaart dat verzoekster in psychiatrische behandeling was en in het ziekenhuis werd opgenomen en de voorbeelden van beledigingen die zij neerlegt als stukken 5 en 6 dateren van na de bestreden beslissing, zodat de

verwerende partij hiermee geen rekening kon houden en er in de motivering van de bestreden beslissing niet moest op ingaan.

14. Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

15. Het middel is genomen uit de schending van artikel 3 van de formelemotiveringswet, van de materiële motiveringsplicht en van het recht van verdediging.

Verzoekster voert aan dat in de bestreden beslissing melding wordt gemaakt van het verzet van haar vader tegen de naamsverandering zonder dat haar kennis werd gegeven op welke manier en met welke bewoordingen haar vader verzet zou hebben geuit. Voorts voert zij aan dat in de bestreden beslissing zomaar wordt aangenomen dat haar vader onderhoudsgeld betaalt “daar waar dit voortvloeit uit een afdwingbare juridische beslissing van de jeugdrechtbank”. Volgens verzoekster heeft haar vader enkel de laatste maanden indexaties betaald, nooit bijzondere kosten en slechts onderhoudsgeld tot mei 2013. Verzoekster neemt er aanstoot aan dat zij ten aanzien van deze elementen geen verweer heeft kunnen voeren.

16. In haar memorie van wederantwoord betoogt verzoekster dat het argument van de verwerende partij dat een vraag tot naamsverandering geen tegensprekelijke procedure is niet belet dat een beslissing hieromtrent gesteund moet zijn op feitelijke gegevens die op hun correctheid kunnen worden getoetst. Zij merkt op dat de verwerende partij haar met het verhoor van haar vader had kunnen confronteren en haar standpunt daaromtrent had kunnen aanhoren. Voorts argumenteert zij dat het blijven betalen van onderhoudsgeld geen argument kan zijn om een beslissing op te schragen aangezien dit niet op vrijwillige basis

geschiedt maar een verplichting is die voortvloeit uit een vonnis van de jeugdrechtbank. Ten slotte klaagt verzoekster nog aan dat hoewel beide partijen verschillende verklaringen hebben afgelegd, enkel met de verklaring van haar vader rekening werd gehouden.

17. In haar laatste memorie argumenteert verzoekster nog dat de bestreden beslissing steunt op niet naar waarheid getoetste elementen en dat de verwerende partij bij haar beoordeling derhalve niet binnen de grenzen van het redelijke is gebleven. Er wordt zomaar aangenomen dat haar vader zich tegen een naamsverandering verzet en dat hij nog een belang stelt in haar persoon aangezien hij onderhoudsgeld betaalt, terwijl niet werd onderzocht wat de ware reden van het verzet van haar vader is en of deze reden aanvaardbaar is. Voorts is het betalen van onderhoudsgeld louter een verplichting waar haar vader niet onderuit kan, zo laat verzoekster gelden.

Beoordeling

18. De rechten van verdediging zijn in beginsel enkel van toepassing in straf- en tuchtzaken. Een procedure tot naamsverandering is geen dergelijke zaak, wat noopt tot het besluit dat de rechten van verdediging te dezen niet van toepassing zijn. Het middel is onontvankelijk in de mate dat verzoekster de schending van het recht van verdediging aanvoert.

19. In de mate dat verzoekster aanvoert dat zij omtrent het verzoek tot naamsverandering niet werd gehoord, moet worden opgemerkt dat de procedure tot naamsverandering niet voorziet in een verplichting van het bestuur om de betrokkene te horen. Ook de hoorplicht als beginsel van behoorlijk bestuur – op grond waarvan, bij de afwezigheid van enige wettelijke bepaling ter zake, tegen niemand een ernstige maatregel kan worden genomen die van aard is zijn belangen zwaar aan te tasten, zonder hem vooraf in de gelegenheid te stellen om op nuttige wijze zijn standpunt ter zake te doen kennen – is niet van toepassing. Verzoeksters rechtstoestand wordt door de bestreden beslissing immers niet gewijzigd. Er wordt

louter geweigerd om een door verzoekster gevraagd voordeel toe te kennen. Het middel is dan ook niet ontvankelijk in de mate dat verzoekster erin aanklaagt dat zij niet werd gehoord.

20. Het verzet van de vader en de vaststelling dat hij nog belang stelt in verzoeksters persoon aangezien hij de onderhoudsbijdrage betaalt, vormt slechts één element in het geheel van motieven en overwegingen die de bestreden weigeringsbeslissing schragen.

Hoewel de vader niet beschikt over een vetorecht, betekent dit niet dat diens verzet en de betaling van onderhoudsgeld, ook al vloeit dit voort uit een afdwingbare juridische beslissing, niet bij de besluitvorming mag worden betrokken.

Bovendien heeft verzoekster, nadat zij door de verwerende partij met een brief van 4 februari 2013 werd uitgenodigd om (onder meer) inlichtingen te verstrekken over de vraag of de onderhoudsbijdrage regelmatig werd betaald, in haar schrijven van 8 maart 2013 verklaard dat haar vader de onderhoudsbijdrage betaalt. Zij vermeldt enkel problemen met de indexatie van die bijdrage en met de betaling van “tussenkomen” en de “bijpassing van alimentatie” voor het jaar 2012 en met de betaling van “schoolrekeningen”.

Het is dan ook niet onredelijk dat de verwerende partij op basis van de door verzoekster voorgelegde stukken en het verhoor van verzoeksters vader heeft geoordeeld dat de vader kennelijk nog belang stelt in verzoeksters persoon en de onderhoudsbijdrage betaalt.

21. Het tweede middel is deels onontvankelijk, deels ongegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

22. Het middel is genomen uit de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 15 mei 1987 ‘betreffende de namen en voornamen’ (hierna: de wet van 15 mei 1987).

Verzoekster voert aan dat de door haar aangehaalde persoonlijke psychische en fysieke redenen ten onrechte niet in aanmerking werden genomen om af te wijken van het principe van de vastheid van naam. Voorts voert zij aan “dat op geen enkel ogenblik enig concreet motief naar voor [wordt] gebracht waarom deze argumenten van verzoekster niet worden weerhouden, laat staan dat werd verklaard waarom zij niet ernstig zouden zijn”. Zij verwijst andermaal naar het medisch attest dat zij samen met haar verzoekschrift neerlegt waarin psychiater F.A. verklaart dat verzoekster in psychiatrische behandeling was en in het ziekenhuis werd opgenomen – document dat verzoekster kwalificeert als een “psychiatrisch verslag [...] van de psychische en fysische schade die zij lijdt door het dragen van de naam ‘Van der Schraelen’”. Volgens verzoekster is de schade die zij lijdt een ernstige reden om de naamsverandering toe te kennen. Zij wijst er ook op dat zij tot vandaag klachten heeft en een nieuwe afspraak met een psychiater heeft gemaakt en dat zij haar naam niet durft te gebruiken uit schrik weer uitgelachen te worden, hetgeen dermate verregaande proporties aanneemt dat zij alles probeert te doen om te vermijden dat zij haar naam moet zeggen of opschrijven.

23. In haar memorie van wederantwoord argumenteert verzoekster dat uit niets blijkt dat haar psychische en fysieke toestand is onderzocht of in overweging is genomen. Er wordt enkel verwezen naar de eenzijdige verklaringen van haar vader. Een beslissing gesteund op een dergelijk motief kan niet in redelijkheid genomen zijn, zo meent verzoekster.

24. In haar laatste memorie merkt verzoekster nog op dat de stukken die zij nu voor het eerst in de loop van de procedure voor de Raad van State heeft neergelegd – het medisch attest van psychiater F.A. en voorbeelden van beledigingen – ertoe strekken aan te tonen dat de door haar in haar schrijven van 8 maart 2013 aangehaalde psychische en emotionele klachten waarop haar vraag tot naamsverandering steunt – de behandeling bij een psychiater, de fysische klachten en het pestgedrag – ernstig zijn en door de verwerende partij hadden moeten worden onderzocht teneinde binnen de grenzen van de redelijkheid te blijven.

Beoordeling

25. In de mate dat verzoekster in het middel aanvoert dat de verwerende partij de door haar aangevoerde psychische en fysische redenen niet heeft onderzocht en niet motiveert waarom deze redenen niet in overweging werden genomen, laat staan motiveert waarom deze redenen niet als ernstige redenen worden aanvaard, wordt verwezen naar de beoordeling van het eerste middel waarin is vastgesteld dat de verwerende partij de door verzoekster aangevoerde psychische en fysische redenen bij haar besluitvorming heeft betrokken en in de bestreden beslissing op een afdoende wijze heeft uiteengezet waarom zij van oordeel is dat deze redenen niet van aard zijn om van het principe van de vastheid van de naam af te wijken.

26. In zoverre verzoekster in haar memorie van wederantwoord aanvoert dat de bestreden beslissing enkel op de eenzijdige verklaringen van haar vader is gesteund, wordt verwezen naar de beoordeling van het eerste en het tweede middel waarin deze argumentatie werd verworpen.

27.1. In de mate dat verzoekster in het middel aanvoert dat de verwerende partij de door haar aangevoerde psychische en fysische redenen in strijd met de artikelen 2 en 3 van de wet van 15 mei 1987 niet als ernstig heeft bevonden, moet worden opgemerkt hetgeen hierna volgt.

27.2. Artikel 2, eerste lid, van de wet van 15 mei 1987 luidt als volgt:

“Elke persoon die enigerlei reden heeft om van naam of voornamen te veranderen, kan daartoe aan de Minister van Justitie een met redenen omkleed verzoek richten.”

Artikel 3, derde lid, van dezelfde wet, luidt als volgt:

“De Koning kan de naamsverandering uitzonderlijk toestaan indien hij van oordeel is dat het verzoek op ernstige redenen steunt en dat de gevraagde naam geen aanleiding geeft tot verwarring en de verzoeker of derden niet kan schaden.”

Uit die laatste bepaling blijkt dat om een naamsverandering te verkrijgen aan twee cumulatieve voorwaarden moet worden voldaan: eensdeels moet het verzoek tot naamsverandering op ernstige redenen steunen, anderdeels mag de gevraagde naam geen aanleiding geven tot verwarring en de verzoeker of derden niet schaden.

De onveranderlijkheid van de familienaam is naar de opvatting van de wetgever van 15 mei 1987 noodzakelijk om personen doeltreffend te kunnen identificeren in hun sociale relaties en is een waarborg voor stabiliteit, die slechts bij wijze van uitzondering mag worden verstoord. In de parlementaire voorbereiding van voornoemde wet van 15 mei 1987 is bevestigd dat de onveranderlijkheid van de naam de regel moet blijven en de naamsverandering de uitzondering. Zo wordt in de memorie van toelichting bij het wetsontwerp dat tot de wet van 15 mei 1987 heeft geleid, uitdrukkelijk gesteld (*Parl.St.* Kamer 1983-84, nr. 45-966/1, 5):

“Daarentegen moet voor de verandering van naam de onveranderlijkheid de regel blijven en de verandering de uitzondering. Derhalve moeten de verzoeken, waarvan na onderzoek blijkt dat zij niet berusten op een ernstige reden, verworpen worden, zelfs als de gevraagde naam niemand schade berokkent.”

Bij de bespreking van het wetsontwerp werd door de vertegenwoordiger van de minister onder meer verklaard (*Parl.St.* Senaat 1986-87,

nr. 401/2, 8): “De verandering van de naam moet op een duidelijk omschreven en ernstige redenen steunen.”

De overheid beschikt dienaangaande over een discretionaire bevoegdheid. Het komt de Raad van State niet toe om zich in de plaats van de overheid te stellen bij de beoordeling van de motieven op basis waarvan de naamsverandering al dan niet kan worden toegestaan. Hij mag wel nagaan of de beoordeling van de overheid steunt op feitelijk juiste en in rechte aanvaardbare motieven en of die beoordeling binnen de grenzen van de redelijkheid blijft.

27.3. Waar verzoekster de deugdelijkheid van het motief betwist dat de door haar aangehaalde redenen voor de naamsverandering niet ernstig zijn, moet vooreerst worden opgemerkt dat de schending van artikel 3 van de wet van 15 mei 1987 maar aanleiding kan geven tot vernietiging van de bestreden beslissing indien blijkt dat zowel de motivering omtrent het gebrek aan ernstige redenen als de motivering omtrent de verwarring waartoe de gekozen naam aanleiding kan geven – hetgeen verzoekster aanvoert in het vierde middel – niet deugdelijk is. Zoals hiervóór gesteld, gaat het immers om cumulatieve voorwaarden.

27.4. Er moet worden vastgesteld dat verzoekster zich in de uiteenzetting van het middel beperkt tot de loutere bewering dat de verwerende partij ten onrechte de door haar aangevoerde psychische en fysische redenen niet als ernstig heeft bevonden, maar dit niet nader toelicht. De loutere omstandigheid dat zij het niet eens is met het oordeel van de verwerende partij dat de aangehaalde argumenten geen ernstige redenen zijn om een naamsverandering toe te staan, toont evenwel op zich niet aan dat de verwerende partij haar discretionaire beoordelingsbevoegdheid op onwettige wijze heeft uitgeoefend.

27.5. In de mate dat verzoekster aan de hand van stukken die zij voor het eerst neerlegt in de loop van de procedure voor de Raad van State – het medisch attest van psychiater F.A. en voorbeelden van beledigingen – poogt aan te tonen

dat de verwerende partij ten onrechte de door haar aangevoerde psychische en fysische redenen niet als ernstig heeft bevonden, moet worden herhaald dat de verwerende partij bij het nemen van de bestreden beslissing slechts rekening kon houden met de gegevens die op dat ogenblik voorlagen. Het medisch attest en de voorbeelden van beledigingen die verzoekster neerlegt als stukken 5 en 6, dateren van na de bestreden beslissing, zodat de verwerende partij hiermee geen rekening kon houden. Voorts blijkt ook nergens uit de stukken dat de verwerende partij vóór de aanname van de bestreden beslissing door verzoekster in kennis zou zijn gesteld van het feit dat zij een nieuwe afspraak heeft gemaakt met een psychiater en dat haar schrik om omwille van haar naam te worden uitgelachen dermate verregaande proporties aanneemt dat zij er alles aan doet om te vermijden dat zij haar naam moet zeggen of opschrijven.

28. Het derde middel is niet gegrond.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

29. Het middel is genomen uit de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 15 mei 1987.

Verzoekster voert aan dat in de bestreden beslissing ten onrechte wordt overwogen dat de vraag tot naamsverandering naar de naam van haar moeder aanleiding zou geven tot verwarring omdat dit de indruk zou wekken dat enkel de afstamming langs moederszijde zou vaststaan. Zij argumenteert dat sedert de echtscheiding van haar ouders haar moeder *de facto* alleen voor haar instaat en voor haar zorgt en dat een naamsverandering naar de naam van haar moeder alleen die feitelijke situatie zou bevestigen aangezien de naamsverandering niet van aard is de juridische afstammingsband te verbreken. Volgens verzoekster diende de verwerende partij niet enkel rekening te houden met juridische overwegingen (de vaststaande afstamming), maar ook met feitelijke overwegingen.

30. In haar memorie van wederantwoord wijst verzoekster erop dat de wetgever intussen uitdrukkelijk in de mogelijkheid heeft voorzien dat ouders hun kind de naam van de moeder kunnen geven. Verzoekster leidt daaruit af dat de wetgever dus zelf van oordeel was dat de naam van de moeder alleen geen verwarring zou meebrengen.

Beoordeling

31. Waar verzoekster de deugdelijkheid van het motief betwist dat de gekozen naam de indruk kan wekken dat enkel de moederlijke afstamming vaststaat, moet vooreerst worden herhaald dat de schending van artikel 3 van de wet van 15 mei 1987 maar aanleiding kan geven tot vernietiging van de bestreden beslissing indien blijkt dat zowel de motivering omtrent de verwarring als die omtrent het gebrek aan ernstige redenen niet deugdelijk zijn. Zoals hiervóór gesteld gaat het immers om cumulatieve voorwaarden.

32. Aangezien uit de beoordeling van de voorgaande middelen blijkt dat verzoekster niet aantoont dat de verwerende partij niet op wettige wijze kon aannemen dat het verzoek tot naamswijziging niet op een ernstige reden steunt, kan haar kritiek op het motief dat de gekozen naam aanleiding kan geven tot verwarring niet meer tot de vernietiging van de bestreden beslissing leiden. Het middel is dienvolgens onontvankelijk.

33. Artikel 335 van het Burgerlijk Wetboek werd weliswaar vervangen bij artikel 2 van de wet van 8 mei 2014 ‘tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op de invoering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen bij de wijze van naamsoverdracht aan het kind en aan de geadopteerde’ (hierna: de wet van 8 mei 2014). Voornoemde wet voorziet in de mogelijkheid om een kind de naam van de moeder te geven. De wet van 8 mei 2014 is evenwel in werking getreden op 1 juni 2014. Aan het bestuur kan dan ook bezwaarlijk worden verweten dat het zijn beslissing van 2 december 2013 steunt op regelgeving van de

wet van 15 mei 1987 en dat het geen rekening heeft gehouden met mogelijk nieuwe inzichten van de wetgever op 8 mei 2014.

34. Het vierde middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwierpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 mei 2016, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Bruno Seutin,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

Geert Van Haegendoren